

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ  
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ  
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО  
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО  
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ  
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА  
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА  
УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕЧНА АСОЦІАЦІЯ  
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ»  
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ  
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА  
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

**ІНФОРМАЦІЯ, КОМУНІКАЦІЯ  
ТА УПРАВЛІННЯ  
ЗНАННЯМИ В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ**

**Матеріали Дев'ятої міжнародної наукової конференції  
21–23 травня 2026 р.**

**ЧАСТИНА І**

**Київ  
Видавничий центр КНУКіМ  
2026**

**Редакційна колегія:**

**Горбань Юрій Іванович**, завідувач кафедри інформаційної діяльності та зв'язків з громадськістю Київського національного університету культури і мистецтв, канд. культурології, професор; **Новальська Тетяна Василівна**, професорка кафедри інформаційної діяльності та зв'язків з громадськістю Київського національного університету культури і мистецтв, д-ка іст. наук, професорка; **Каракоз Олена Олександрівна**, доцентка кафедри інформаційної діяльності та зв'язків з громадськістю Київського національного університету культури і мистецтв, канд. іст. наук, доцентка; **Прокопенко Людмила Іванівна**, доцентка кафедри інформаційної діяльності та зв'язків з громадськістю Київського національного університету культури і мистецтв, канд. культурології, доцентка; **Цілина Марина Миколаївна**, доцентка кафедри інформаційної діяльності та зв'язків з громадськістю Київського національного університету культури і мистецтв, канд. філол. наук, доцентка

**Упорядник:**

**Цілина Марина Миколаївна**, доцентка кафедри інформаційної діяльності та зв'язків з громадськістю Київського національного університету культури і мистецтв, кандидатка філологічних наук, доцентка

*Рекомендовано до друку  
вченою радою Київського національного університету культури і мистецтв  
(протокол № 16 від 11 червня 2026 р.)*

**Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі** : зб. матеріалів Дев'ятої міжнар. наук. конф., м. Київ, 21–23 травня 2026 р. / редкол.: Ю. І. Горбань, Т. В. Новальська, О. О. Каракоз, Л. І. Прокопенко ; упоряд. М. М. Цілина. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2026. 237с.

**Автори опублікованих статей несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.**

**Думки авторів можуть не збігатися з позицією редакторів.**

# ЗМІСТ

## ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

*Новальська Тетяна Василівна*

**КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ КНУКІМ ЯК  
ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ НАУКОВИХ ЦЕНТРІВ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ ..... 11**

*Григоревська Олена Вікторівна*

**ЄВРОПЕЙСЬКА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА – РОЛЬ І МІСЦЕ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ  
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «КУЛЬТУРА, МИСТЕЦТВО ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ»..... 14**

*Клименко Оксана Зіновіївна, Сокур Олена Леонідівна*

**НАЦІОНАЛЬНА ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ..... 16**

*Передерій Ірина Григоріївна, Гула Руслан Володимирович*

**РОЛЬ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ БІБЛІОТЕК І АРХІВІВ У ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНИМ  
ВПЛИВАМ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ..... 19**

*Bezdrabko Valentyna Vasylivna*

**FREIWILLIGENARBEIT IN DER ARCHIVLANDSCHAFT ..... 22**

*Біловус Леся Іванівна*

**ЦИФРОВА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УМОВАХ  
ВІЙНИ: ДОКУМЕНТОЗНАВЧИЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ ВИМІРИ ..... 25**

*Гребньов Геннадій Вікторович*

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА РОБОТИ ЖУРНАЛІСТІВ В УМОВАХ  
ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ ..... 27**

*Пристаї Галина Іванівна*

**СУСПІЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ  
ЖУРНАЛІСТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЙ ..... 29**

*Чередник Людмила Анатоліївна*

**МІЖНАРОДНА ВЗАЄМОДІЯ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК МІЖКУЛЬТУРНОГО  
ДІАЛОГУ ..... 31**

*Кириленко Катерина Михайлівна, Бойко Людмила Павлівна*

**МАГІСТЕРСЬКЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ФОРМА ЗАЛУЧЕННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО  
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 34**

*Охріменко Ганна Валеріївна*

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ ОСВІТНЬОГО БРЕНДУ ЗВО В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ:  
ДОСВІД СПЕЦІАЛЬНОСТІ В13 БІБЛІОТЕЧНА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА В  
УНІВЕРСИТЕТАХ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ ..... 37**

*Палеа Юрій Іванович, Алексеєнко Катерина Михайлівна*

**ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОБОТІ НАД НАВЧАЛЬНИМ  
ПРОЄКТОМ..... 40**

*Маранчак Микола Миколайович*

**ІШІ-ПОМІЧНИКИ ПРАЦІВНИКА БІБЛІОТЕКИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ  
ВПРОВАДЖЕННЯ В ПРАКТИКУ УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕК..... 43**

*Хіміч Ярослав Олексівна*

**ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ДОСЛІДЖЕННІ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-  
ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ: АНАЛІТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, МЕТОДОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ  
ТА ЕТИЧНІ ОБМЕЖЕННЯ ..... 46**

*Гайван Андрій Олегович*

**ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМУНІКАЦІЇ БІБЛІОТЕК ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З  
КОРИСТУВАЧАМИ ПІД ВПЛИВОМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ..... 49**

*Савенко Олег Олександрович*

**РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕЛЕКТРОННИХ БІБЛІОТЕК У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАУКОВО-  
ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ..... 51**

## **СЕКЦІЯ 1. БІБЛІОТЕЧНА ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА: ІНФОРМАЦІЙНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ВИМІРИ**

*Антонюк Оксана Юріївна*

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ КРАЄЗНАВЧИХ РЕСУРСІВ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНА ПАРАДИГМА СУЧАСНОЇ  
БІБЛІОТЕЧНОЇ ПРАКТИКИ ..... 55**

*Бачинська Надія Анатоліївна*

**АРХІВОЗНАВЧІ СТУДІЇ У КОНТЕКСТІ КОНВЕРГЕНТНОГО ПІДХОДУ ПІДГОТОВКИ  
ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В13 «БІБЛІОТЕЧНА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА»:  
ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ..... 57**

*Забіянов Євген Володимирович*

**ТРАНСФОРМАЦІЯ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: СОЦІАЛЬНІ, КУЛЬТУРНІ ТА  
ЦИФРОВІ АСПЕКТИ ..... 59**

*Касьян Владислав Володимирович*

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ ..... 61**

*Кислюк Костянтин Володимирович, Прилуцька Алла Євгеніївна, Кислюк Любов Вікторівна*

**ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКИХ І ЗАРУБІЖНИХ ІБАС (LIS) ОСВІТНІХ ПРОГРАМ  
МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ..... 64**

*Кравець Лілія Олександрівна*

**СУЧАСНА БІБЛІОТЕКА ЯК ТРЕКЕР ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ  
ІНІЦІАТИВ ..... 66**

*Лісова Ірина Володимирівна*

**ЧИТАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ В ПОВОЄННОМУ  
СУСПІЛЬСТВІ ..... 68**

*Лощинська Наталія Василівна*

**КУЛЬТУРА ЧИТАННЯ В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС ..... 70**

Матвієнко Оксана Володимирівна, Цивін Михайло Наумович

|                                                                                                                                   |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>КНИЖКОВА СПРАВА В ОСВІТНІХ СТРАТЕГІЯХ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «БІБЛІОТЕЧНА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА .....</b> | <b>72</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Новальська Юлія Вікторівна

|                                                                                     |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ВНЕСОК ГАННИ ІВАНІВНИ ПОГРЕБНЯК У РОЗВИТОК БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ УКРАЇНИ .....</b> | <b>75</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Польовик Світлана Миколаївна

|                                                                                                       |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>БІБЛІОТЕКИ ЯК ТРОФЕЙ І ЦІЛЬ: СТАВЛЕННЯ НІМЕЦЬКИХ ТА РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ ДО КНИГОЗБІРЕНЬ .....</b> | <b>78</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Сєдих Віктор Васильович

|                                                                                                                 |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ПРЕДМЕТНОЇ КАТАЛОГІЗАЦІЇ В 1920-ТІ РОКИ: Б. БОРОВИЧ ТА ЙОГО ОПОНЕНТИ .....</b> | <b>80</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Соколов Віктор Юрійович

|                                                                                                          |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>РОЗВИТОК ОСВІТНЬОЇ МОДЕЛІ З ПІДГОТОВКИ ЮРИДИЧНИХ БІБЛІОТЕКАРІВ У США: ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ .....</b> | <b>83</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

## **СЕКЦІЯ 2. АРХІВОЗНАВСТВО ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО В МІЖДИСЦИПЛІНАРНОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ**

Гальчинський Володимир Леонідович

|                                                                   |           |
|-------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>АРХІВНА УКРАЇНІКА У США ПРОТЯГОМ 50–60-Х РОКІВ ХХ СТ. ....</b> | <b>87</b> |
|-------------------------------------------------------------------|-----------|

Дідух Людмила Валентинівна, Міхалко Володимир Володимирович

|                                                                                                                                                                            |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ ПРАЦІВНИКІВ АРХІВНИХ УСТАНОВ ЩОДО РОЗШУКУ ЗНИКЛИХ (ВИКРАДЕНИХ, ЗНИЩЕНИХ) У ХОДІ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ТА ТИМЧАСОВОЇ ОКУПАЦІЇ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ .....</b> | <b>88</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Доскіч Людмила Степанівна

|                                                                                                 |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>УПРАВЛІНСЬКЕ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО У ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ФУНКЦІЙ І ТЕХНОЛОГІЙ .....</b> | <b>91</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Закірова Світлана Геннадіївна

|                                                                                                               |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ВИМУШЕНО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ВАРІАТИВНОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ .....</b> | <b>93</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Закіров Марат Борисович

|                                                                                      |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ПРОБЛЕМА ЗБЕРЕЖЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА .....</b> | <b>96</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Кириєнко Євгенія Олексіївна

|                                                                                            |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗОВАНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ .....</b> | <b>98</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Ковальська Леся Андріївна

|                                                                                       |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>ТЕМПОРАЛЬНІ ВИКЛИКИ АРХІВУВАННЯ ДОКАЗІВ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ .....</b> | <b>102</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------|

Копанєва Вікторія Олександрівна

|                                                                                                                                               |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>ВИТОКИ МЕТРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ .....</b>                                                                                                      | <b>105</b> |
| <i>Патик Вікторія Василівна</i>                                                                                                               |            |
| <b>НАУКОВА СПАДЩИНА К. Г. ВОБЛОГО (ЗА АРХІВНИМИ МАТЕРІАЛАМИ ОСОБОВОГО ФОНДУ) .....</b>                                                        | <b>108</b> |
| <i>Стаценко Дмитро Володимирович</i>                                                                                                          |            |
| <b>АРХІВНІ ДОКУМЕНТИ СОВЕТСЬКИХ СПЕЦСЛУЖБ .....</b>                                                                                           | <b>110</b> |
| <i>Цілина Марина Миколаївна</i>                                                                                                               |            |
| <b>ЗАХИСТ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ І ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В УКРАЇНІ: ПРИКЛАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ .....</b>                                                | <b>113</b> |
| <br><b>СЕКЦІЯ 3. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ:<br/>КУЛЬТУРА, КОМУНІКАЦІЯ, МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ</b>                              |            |
| <i>Аулін Олександр Анатолійович, Ауліна Олена Валеріївна</i>                                                                                  |            |
| <b>ЕВОЛЮЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АНАЛІТИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....</b>                                                  | <b>116</b> |
| <i>Биркович Тетяна Іванівна</i>                                                                                                               |            |
| <b>КОГНІТИВНА ДОСТУПНІСТЬ ТА СЕРВІС В ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВАХ.....</b>                                                                        | <b>118</b> |
| <i>Бойчук Неля Анатоліївна</i>                                                                                                                |            |
| <b>ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: МОЖЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ .....</b> | <b>120</b> |
| <i>Варенко Володимир Михайлович</i>                                                                                                           |            |
| <b>ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ.....</b>                                       | <b>122</b> |
| <i>Дубова Світлана Володимирівна</i>                                                                                                          |            |
| <b>ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ У ФОРМУВАННІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....</b>                                                   | <b>125</b> |
| <i>Дубов Дмитро Володимирович, Дубов Микола Дмитрович</i>                                                                                     |            |
| <b>ВИКЛИКИ ДЛЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АНАЛІТИКИ В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ОЦІНКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ) .....</b>                      | <b>128</b> |
| <i>Збанацька Оксана Миколаївна</i>                                                                                                            |            |
| <b>АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНОЇ ПЕРЕРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ В СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ .....</b>                       | <b>130</b> |
| <i>Каращук Оксана Миколаївна</i>                                                                                                              |            |
| <b>УЧАСТЬ НАЦІОНАЛЬНИХ БІБЛІОТЕК У ГЛОБАЛЬНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ: КЕЙС НБУВ.....</b>                                                      | <b>132</b> |
| <i>Кулицький Сергій Петрович</i>                                                                                                              |            |

|                          |                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Правові та етичні</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• питання доказового статусу цифрових матеріалів у міжнародних судах</li> <li>• дилема між доступністю інформації та захистом прав людини (персональні дані)</li> </ul> |
| <i>Методологічні</i>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• автентичність, цілісність і походження цифрових документів</li> <li>• питання метаданих і контексту</li> <li>• багатомовність опису</li> </ul>                        |

Рисунок 3. Проблеми цифрового документування та архівного зберігання

Постійність довгострокового збереження цифрових документів означає здатність архівних масивів залишатися доступними, автентичними та юридично значущими через роки й десятиліття. Загалом, постійність як характеристика архівної стійкості в умовах війни це не лише технічна проблема зберігання файлів, а й питання координації інституцій, правового визнання цифрових доказів, етичного балансу між відкритістю та захистом, а також впровадження стандартизованих методологій опису та збереження [2]. Комплексний підхід дозволить перетворити сьогоденні масиви даних на надійну документальну основу пам'яті, правосуддя та історії.

Отже, довгострокове архівування воєнних доказів є не лише технічним завданням архівної справи, а й моральним та правовим імперативом сучасного суспільства, оскільки подолання цифрової темпоральності потребує забезпечення автентичності, цілісності й контексту документів. У цих умовах особливого значення набуває формування інформаційної екосистеми документування війни, що передбачає координацію архівної науки, цифрової криміналістики, правозахисного документування та міжнародної співпраці. Саме така інтегрована система дозволяє ефективно відповідати на темпоральні виклики архівування доказів російської агресії проти України.

### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Картузов К., Мусяца Н. Ініціативне документування війни: досвід державного архіву Миколаївської області. *Архіви України*. Випуск 3 № 344 (2025): липень-вересень. С. 56-72. DOI 10.47315/archives2025.344.056
2. Ханенко-Фрізен Н. Свідчення війни: від усної історії до національної документальної спадщини. *Україна модерна*. 02.05.2024. URL: <https://uamoderna.com/notes/svidchennya-vijny-vid-usnoyi-istoriyi-do-nacziionalnoyi-dokumentalnoyi-spadshhyny/>
3. Авраменко О. Надаючи доступ до війни: етика та відповідальність Телеграм-архіву війни. Конференція «Свідчення та правосуддя в дослідженнях на основі даних» (31.03 – 01.04.2026). Центр міської історії. URL: <https://www.lvivcenter.org/discussions/ethics-and-accountability-in-the-tg-archive/>

УДК 001.891:021

**Копанєва Вікторія Олександрівна,**  
доцентка кафедри інформаційних комунікацій  
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,  
кандидатка історичних наук,  
м. Київ, Україна

### ВИТОКИ МЕТРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Один із напрямів розвитку технологій у бібліотеках є метричні дослідження в цифрових ресурсах для виявлення латентних закономірностей і виділення нових знань. Нові

виміри додаються до процесів збору, зберігання, обробки, поширення та оцінки інформації. Доцільно спрямувати вектор розвитку бібліотеки на активізацію участі в дослідницьких процесах і підготовці фахівців нової генерації для бібліотеки цифрової науки.

Початок ХХ ст. визначається розвитком метричних наук, появою нових термінів («лібраметрія», «наукометрія», «бібліометрія», «інфометрія», «технометрія», «соціометрія», «освітометрія» тощо) [1].

Термін «метричний» походить від латинського слова «*metricus*» і французького «*metrique*», що визначає міру чогось, або будь-якого значення, яке отримано кількісними вимірюваннями або наближеннями (вперше використане в 1864 р.). Одне з найбільш відомих визначень – це одиниця виміру в різних предметних галузях (у бібліотекознавстві та інформатиці також). Статистичні методи присутні у таблицях основних схем класифікації (Десяткова класифікація Дьюї, УДК, Класифікація двокрапкою). Роботи у цій предметній галузі відносяться к середині 1920-х років, і дослідження, що включають застосування кількісних методів до бібліотечно-бібліографічної роботи, відомі як «*статистична бібліографія*» [2].

«Статистика» означає «*факти чи дані цифрового типу, які можуть бути зібрані, класифіковані і зведені в таблицю для подання інформації про предмет*». «Бібліографія» походить від двох латинських слів (*biblion* і *graphos*), перше означає *книги*, а друге – *писати* [3]. Отже, «статистика» і «бібліографія» об'єднані та формують «*статистичну бібліографію*», яка широко асоціюється з застосуванням кількісних методів у бібліотекознавстві.

Ш. Ранганатан запропонував термін «лібраметрія» (1948). «*Librametry*» або «*librametrics*» – це поєднання двох окремих слів (бібліотека і метрика), що вказує на застосування математичних моделей та статистичних методів при оцінці бібліотечних систем [1]. «*Librametry*» практично не досліджувалася до 70-х років ХХ ст.

Термін «бібліометрія» (*bibliometrics*) вперше в 1934 р. використовує П. Отле у роботі «*Traité de Documentation*» (Трактат про документацію, Париж, Франція). «Розділ 124» цієї роботи має назву «*Le Livre et la Mesure. Bibliometrie*» (Книга і міра. Бібліометрія) [3]. А. Причард використовує термін «бібліометрія» (1969) для математичних і статистичних методів дослідження друкованої комунікації [4].

Бібліометричні дослідження трактуються як кількісні дослідження документів. Об'єктом «бібліометрії» є документ, який є не тільки складовою частиною об'єкта бібліотекознавства (сукупність документів, читача, бібліотекаря та матеріально-технічної бази), але і наукової інформатики, де під об'єктом розуміють наукову інформацію і наукову комунікацію. Вважається, що «бібліометрія надає інформацію про структуру знання і про те, як воно передається» [1].

Поняття «бібліометрії» в Європі відоме як «*scientometrics*» («наукометрія») з початку 70-х років [1]. Згідно F. Lancaster [5], предмет «наукометрії» з'явився з простого аналізу даних певного предмету, включає прикладну статистику, моделювання, відтворення, кластерний аналіз, дослідження мережі цитування тощо.

Отже, «лібраметрія», «бібліометрія» і «наукометрія» (*librametrics*, *bibliometrics* і *scientometrics*) – це бібліотека, бібліографія і наука відповідно: *перше* слово вказує на установу, де інформація доступна; *друге* – на об'єкт, що включає список систематичних записів деяких об'єктів, що несуть інформацію, і *останнє* – на широку дисципліну вивчення і дослідження. Безпосереднє поєднання цих трьох слів з інформацією прямо вказує на походження або фундаментальність слова «інфометрія» (*informetrics*) [1].

Термін «інфометрія» був запропонований О. Накке (Німеччина, 1979) [6]. «Інфометрія» вважається як найбільш узагальнений термін, який включений до «наукометрії» (а конкретніше – «бібліометрії»).

Вчені визначають «інфометрію» як «*метричну дисципліну, що стосується дослідження математичних і статистичних методів і моделей, їхнього застосування до*



кількісного аналізу їх структури, властивостей наукової інформації, моделей і законів процесів наукової комунікації, що включають ідентифікацію власних законів» [7]; «...інфометрія – кількісне дослідження зібраних одиниць середнього розміру потенційно інформативного тексту, що спрямоване на наукове розуміння процесів інформування на соціальному рівні» [8]. «Інфометрія», відповідно L. Egghe, розуміється як термін, що включає всі метричні дослідження, пов'язані з інформатикою, у тому числі бібліометрію (бібліографія, бібліотека), наукометрію (наука, аналіз цитування, оцінка дослідження), вебометрію (метрики Інтернету, соціальних мереж тощо) [9]. Об'єктом дослідження «інфометрії» є кількісні вимірювання інформації. М. Bonitz [10] порівнюючи «інфометрію» з «бібліометрією» і «наукометрією», визначає, що введення цього нового терміну було необхідно для диференціювання центральних галузей інфометрії, тобто наукової комунікації, наукознавства та бібліотекознавства.

Хоча інфометрія з'явилася пізніше, ніж три вищезгадані терміни, але логічно прийняти його в контекстуальному і концептуальному плані більш фундаментальним і, що йде попереду *libra-, biblio-, sciento- metrics*.

Основні поняття і методи «інфометрії» отримали розвиток в інформаційно-бібліотечній сфері [1]. «Інфометрія» вже сформувалася як самостійний науковий напрям, спрямований на виявлення емпіричних (статистичних) закономірностей у інформаційних ресурсах. Майбутнє «інфометрії» фахівці пов'язують, головним чином, з розвитком методів інтелектуального аналізу інформації, розробленням багатовимірних динамічних моделей наукової та соціальної комунікації. Вони є перспективним напрямом розвитку бібліотечної діяльності, дотичним до проблематики штучного інтелекту. Їх подальший розвиток потребує наявності фахівців нової генерації – бібліотекарів-аналітиків, які повинні мати поглиблену підготовку з інформатики та математичної статистики. та належний інструментарій.

Участь інформаційних установ (бібліотек, архівів, музеїв, інформаційних центрів) у розбудові цифрових гуманітарних наук доцільно зосередити на формуванні інформаційних систем соціогуманітарної спрямованості з цифровим представленням об'єктів і можливістю їх комп'ютерного з аналізу та на підготовці фахівців нової генерації, які поряд з традиційними гуманітарними дисциплінами опановуватимуть методи й інструментарій інфометричних досліджень і виявлятимуть у цифрових ресурсах нові знання. Загалом вектор розвитку бібліотеки слід спрямувати на трансформацію з елемента наукової інфраструктури в учасника дослідницької діяльності на всіх етапах – від збирання та обробки первинних даних до здобуття нових знань.

Ознайомлення з новим поглядом на методологію сучасних соціогуманітарних досліджень для магістрів спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа відбувається в межах оновленої програми на Кафедрі інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Копанєва В. О. Бібліотека в середовищі цифрової науки: системно-інтеграційна взаємодія : монографія. Київ : Ліра-К, 2020. 322 с.
2. Wittig G. R. Statistical bibliography – a historical footnote. Journal of Documentation. 1978. Vol. 34, No. 3. pp. 240–241. URL: <https://www.emerald.com/jd/article-abstract/34/3/240/197333/DOCUMENTATION-NOTESTATISTICAL-BIBLIOGRAPHY-A?redirectedFrom=fulltext> (дата звернення: 12.04.2026).
3. Otlet P. Traité de documentation: le livre sur le livre, théorie et pratique. Brussels : Van Keerberghen, 1934. URL:

[https://openlibrary.org/works/OL1112871W/Traite%CC%81\\_de\\_documentation#editions-list](https://openlibrary.org/works/OL1112871W/Traite%CC%81_de_documentation#editions-list) (дата звернення: 12.04.2026).

4. Pritchad A. Statistical bibliography and bibliometrics. Journal of Documentation. 1969. Vol. 25, No. 4. pp. 348–349. URL: [https://www.researchgate.net/publication/236031787\\_Statistical\\_Bibliography\\_or\\_Bibliometrics](https://www.researchgate.net/publication/236031787_Statistical_Bibliography_or_Bibliometrics) (дата звернення: 12.04.2026).

5. Lancaster F. W. Bibliometric methods in assessing productivity and impact of research. Sarada Ranganathan Endowment for Library Science, Bangalore. 1991. 52 p.

6. Tague-Sutcliffe J. M. An introduction to informetrics. Information Processing and Management. 1992. Vol. 28, No. 1. pp. 1–3. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/030645739290087G> (дата звернення: 12.04.2026).

7. Morales M. Informetrics and its importance. International Forum on Information and Documentation. 1985. Vol. 10, No. 2. pp. 15–21.

8. Wilson C. S. Informetrics / M. E. Williams (ed.). Annual Review of Information Science and Technology. Vol. 34. pp. 3–143. Medford, NJ : Information Today Inc. for the American Society for Information Science, 2001. URL: [https://www.researchgate.net/profile/Concepcion-Wilson/publication/279579019\\_Informetrics/links/58b3553da6fdcc6f03fc2b27/Informetrics.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Concepcion-Wilson/publication/279579019_Informetrics/links/58b3553da6fdcc6f03fc2b27/Informetrics.pdf) (дата звернення: 12.04.2026).

9. Egghe L. Expansion of the field of informetrics: origins and consequences. Information Processing & Management. 2005. Vol. 41, Issue 6. P. 1311–1316. URL: [https://www.researchgate.net/publication/234784369\\_Editorial\\_Expansion\\_of\\_the\\_field\\_of\\_informetrics\\_Origins\\_and\\_consequences](https://www.researchgate.net/publication/234784369_Editorial_Expansion_of_the_field_of_informetrics_Origins_and_consequences) (дата звернення: 12.04.2026).

10. Bonitz M. Scientometrie, bibliometrie, informetrie. Zentralblatt für Bibliothekswesen. 1982. Vol. 96, No. 2. pp. 19–24.

УДК 929/930.253

**Патик Вікторія Василівна,**  
старша наукова співробітниця  
відділу теорії і методики біобібліографії  
Інституту біографічних досліджень  
Національної бібліотеки України  
імені В. І. Вернадського,  
кандидатка історичних наук,  
м. Київ, Україна

#### **НАУКОВА СПАДЩИНА К. Г. ВОБЛОГО (ЗА АРХІВНИМИ МАТЕРІАЛАМИ ОСОБОВОГО ФОНДУ)**

Дослідження наукової спадщини видатних постатей дає змогу актуалізувати історичну пам'ять, зберегти та примножити культурне надбання, а також відтворити певні історичні віхи. Це включає в себе розгляд особового архівного фонду та аналіз документів,

Костянтин Григорович Воблий – вчений-економіст, академік, який зробив вагомий вклад у розвиток економічної географії, займався дослідженням питань розвитку народного господарства та комплексного використання природних ресурсів України. Наукові здобутки К. Г. Воблого налічують понад 450 праць, і половина з них присвячена економіко-географічним дослідженням. Академік залишив у спадок монографії, підручники, численні статті, значна частина з них красномовного характеру.